

1986-05-05

DELOMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I NORRBOTTENS LÄN
BD 4 BÄRGA ARJEPLOGS KOMMUN

Karta: 27 I SV
28 G

Läge:

Area: 7 750 ha
varav ha land
och ha vatten

Natureografisk region:

52 a Norra barrskogslappland med stora myrar

Landskapsformer: Bergkullslätt, förfjällterräng

Terrängformer: Morän, torrdalar, blockdelta

Vegetationstyper: Fjällhed, snölegevegetation, barrskog subalpina hedar.

Intresseaspekter (ej rangordnade): Primära: G E
Sekundära: O B Z

Urvalskriterier (förutsättningar för områdets naturvärde):

- A Framstående exempel på klockdelta
- B Större delen av området är väsentligen opåverkat
- C Område med sårbara och hotade naturtyper och arter
- E Det storslagna blockdeltat och frostmarksområdet är av mycket säregen och märklig beskaffenhet

Förutsättningar för att områdets naturvärde skall bibehållas:

Deltaområdet utsätts ej för exploatering och urskogsområdena lämnas orörda.

Planering och säkerställande: Saknas.

Områdets huvuddrag:

Stormorfologin inom kartbladet 26 I SV utgörs av bergkullandskap med höjd-nivåer på omkring 600-800 m för bergstopparna och några tiotal meter över 400 meters-nivån för de sjöfyllda dalgångarna. Flacka, breda dalgångar, omgivna av bergkullar sträcker sig genom området. Dalgångarna är fyllda av vattensystem som Mattauresjöarna, Gallajaure, Bårjojaure m fl.

Bårjo (857 m ö h) är ett av lågfjällen i området. På Bårjofjälls nordost-sluttning finns stora arealer kalt eller rösat berg. I övrigt utgörs jord-täcket av morän utan några speciella ytformer. Geologin inom området domi-neras främst av svagt gnejsiga graniter.

1986-05-05

BD 4

Mellan sjöarna Bårgojaure och Båldakatj ligger ett mäktigt, välutbildat blockdelta. Det består av imponerande, skoglösa sten- och blockavlagringar. Dess deltalober, smältvattenkanaler och kraftigt urspolade områden vittnar om att det troligen bildats genom en tappningskatastrof. Vegetationen i området är ovanligt mångformig jämfört med andra lågfjällsregioner. Tallhedar, hållmarkstallskogar och granskogar är de dominerande skogstyperna. Stora delar av deltat har enbart lavvegetation.

Fjällets toppkalott har en rik provkarta på kalkväxtfattiga hedar, olika typer av snölegevegetation och ängsfragment med varierande utsmältningsförhållanden. Skogsbräken, som är ovanlig i norra Fennoskandien, finns i området.

Bårgå urskogsobjekt är en flack dal mellan ett antal lågfjäll i förfjälls-terrängen. De centrala, lägre delarna består av en mosaikartad blandning av tjärnar, myrar och skog, medan området i övrigt i huvudsak utgörs av flackt sluttande dalsidor. Drygt hälften av arealen är barrskogsbevuxen. Skogen är blandad med talldominans i norr och grandominans i söder. Bestånden är i regel glesa och lågväxta men grovstammiga med talldiametrar upp mot 80 cm. Beståndsåldrarna ligger i regel mellan 200-400 år. Dominerande skogstyp är torr-frisk ristyp. I södra delen finns enstaka yxhuggna stubbar medan områden i övrigt är orört.

Vid sjön Harrok finns ett utpräglat frostmarksområde med subalpina hedar omgivna av en senvuxen targaliknande granskog.

Värdeomdöme:

Bårgofjäll är ett isolerat lågfjäll och ett svårtillgängligt område som även omfattar ett mäktigt blockdelta. Vegetationen är växtgeografiskt intressant bl a vid Harrok.

Urskogsobjektet har begränsad areal (2 000 ha) men är relativt välavgränsat, mångformigt vad gäller terräng-skogstyper samt har stor andel orörd skog i sent successionsstadium. Värdet är högt (klass 2).

Referenser:

Elfström, Å, 1983: The Båldakatj boulder delta. Geogr Ann 65A: 201-225.

Minell, H, 1982: Kvartärgeologiska undersökningar inom de topografiska kartbladen. 25I Stensund SV och 26I Luvos SV. SGU, prospekteringsrapport, BRAP 82036.

Wistrand, G, 1962: Studier i Pite lappmarks kärnväxtflora med särskild hänsyn till skogslandet och de isolerade fjällen. Acta Phytogeogr Suec 45.

Wistrand, G, 1981: Bidrag till Pite lappmarks växtgeografi. Växtekol Stud

Lövgren, R: Urskogar. Inventering av urskogsartade områden i Sverige. 5 Fjällregionen. SNV PM 1511.